



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 188/2019
06.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Веска Крстајића, председника већа, Биљане Синановић, Милунке Цветковић, Радослава Петровића и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела изнуда из члана 214. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у саизвршлаштву у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА – адвоката Стевана Обренова и Ивана Гвозденца и браниоца окривљеног ББ - адвоката Милана Латиновића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К бр.169/18 од 03.07.2018. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1007/18 од 13.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 06. марта 2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ - адвоката Милана Латиновића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К бр.169/18 од 03.07.2018. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1007/18 од 13.11.2018. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу ОДБАЦУЈЕ као недозвољен.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятан захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА – адвоката Стевана Обренова и Ивана Гвозденца, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К бр.169/18 од 03.07.2018. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1007/18 од 13.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу К бр.169/18 од 03.07.2018. године, окривљени АА и ББ оглашени су кривим због извршења кривичног дела изнуда из члана 214. став 2. у вези става 1. у саизвршлаштву у вези члана 33. Кривичног законика, за које дело су осуђени на казне затвора у трајању од по две године и шест месеци, у које казне је окривљенима урачунато време проведено у притвору од 22.02.2018. године до упућивања на издржавање казне затвора.

Истом пресудом, окривљени су обавезани да суду плате на име трошкова кривичног поступка и то окривљени АА износ од 223.100,00 динара, а окривљени ББ износ од 265.850,00 динара, те на име паушала износе од по 12.000,00 сваки, све у року од шест месеци од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Истовремено је одређено да се оштећеном ВВ враћа путничко возило ближе описано у изреци пресуде, са припадајућим кључем, као и овлашћење за управљање овим возилом, потврда о регистрацији овог возила и мобилни телефон марке „...“.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1007/18 од 13.11.2018. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА и ББ и окривљеног АА лично, а пресуда Основног суда у Врбасу К бр.169/18 од 03.07.2018. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су:

-браниоци окривљеног АА – адвокати Стеван Обренов и Иван Гвозденац због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновно поступање или да побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног АА огласити кривим за кривично дело принуде из члана 135. став 1. КЗ, уз блаже одмерену казну затвора;

-бранилац окривљеног ББ -адвокат Милан Латиновић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд доставио је по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, и у седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ -адвоката Милана Латиновића је неоснован у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен, а захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА – адвоката Стевана Обренова и Ивана Гвозденца је неблаговремен.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног ББ - адвокат Милан Латиновић у захтеву за заштиту законитости истиче да је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног

дела изнуде из члана 214. став 2. у вези става 1. КЗ, дакле квалификованог облика наведеног кривичног дела, који је опредељен висином прибављене противправне имовинске користи, а која према ставу 2. цитираног члана мора прелазити износ од 450.000,00 динара. Стога је, према ставу браниоца, суд био у обавези да, сходно одредби члана 27. КЗ, у изреци пресуде наведе облик виности како у односу на основни облик кривичног дела, тако и у односу на тежу последицу, па како је у изреци првостепене пресуде само констатован облик виности у односу на основни облик кривичног дела изнуде из члана 214. став 1. КЗ, а не и облик виности у односу на квалификаторну околност – висину прибављене противправне имовинске користи, то према ставу браниоца из изреке пресуде не произилазе сва законом прописана обележја кривичног дела изнуде из члана 214. став 2. у вези става 1. КЗ.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, Врховни касациони суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Према изреци првостепене пресуде, окривљени ББ је заједно са окривљеним АА 10.02.2018. године у вечерњим часовима претњом принудио оштећеног ВВ да им преда путничко моторно возило и на тај начин учини штету својој имовини, а све у намери да прибаве противправну имовинску корист, при чему су били способни да схвате значај свога дела и да управљају својим поступцима, те свесни свога дела, при чему су хтели његово извршење, на тај начин што су уз претњу пиштољима, рекавши оштећеном ВВ да ће га упуцати уколико им не преда возило, принудили оштећеног да им преда кључеве путничког возила марке „...“ регистарске ознаке ..., а које возило је оштећени преко интернета огласио на продају по цени од 12.500 евра, те на који начин су окривљени АА и ББ прибавили себи противправну имовинску корист у износу од 12.500 евра, односно у динарској противвредности у износу од 1.416.000,00 динара, иако су били свесни да је њихово дело забрањено.

Кривично дело изнуда из члана 214. став 1. КЗ чини онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, силом или претњом принуди другог да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине, а квалификовани облик из става 2. овог кривичног дела постоји уколико је делом из става 1. тог члана прибављена имовинска корист у износу који прелази 450.000,00 динара.

Како је у изреци првостепене пресуде јасно наведено да је окривљени ББ заједно са окривљеним АА критичном приликом, у намери да прибави противправну имовинску корист, претњом – употребом пиштоља принудио оштећеног ВВ да им преда путничко моторно возило које је оштећени огласио преко интернета на продају по цени од 12.500 евра, те да су окривљени били способни да схвате значај свога дела и да управљају својим поступцима, да су били свесни свога дела и хтели његово извршење, те свесни да је њихово дело забрањено, то по оцени овога суда из изреке побијане правноснажне пресуде јасно произилазе сви субјективни и објективни елементи кривичног дела изнуде из члана 214. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које дело су окривљени и оглашени кривим.

Имајући у виду да кривично дело изнуде подразумева намеру учиниоца да себи или другом прибави противправну имовинску корист, која је у конкретном случају и описана у изреци првостепене пресуде, те обзиром да је у изреци наведено да су окривљени били свесни свога дела и хтели његово извршење, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ којима се истиче да у изреци није наведен облик виности у односу на квалификаторну околност – висину прибављене противправне имовинске користи, и да је на тај начин правноснажном пресудом учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу, исти захтев одбачен је као недозвољен, из следећих разлога:

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП). Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП) окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле ограничено је право окривљеног и његовог браниоца на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда закона које су учињене у првостепеном поступку и у поступку пред апелационим односно другостепеним судом и то због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1) до 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац окривљеног ББ у осталом делу захтева истиче да је кривично дело изнуде опредељено последицом која се огледа у принуди другог лица да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине, те да у конкретном случају „недостаје“ последица кривичног дела, јер је оштећени ВВ имао само овлашћење за управљање одузетим возилом, док је власник извесни ГГ, те да стога радњама окривљеног није причињена никаква штета по имовину оштећеног ВВ. По оцени овога суда, изложеним наводима се у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, што у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представља разлог због ког је окривљенима преко бранилаца дозвољено подношење овог ванредног правног лека.

Надаље, у истом захтеву се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и с тим у вези истиче да је у изреци пресуде као радња извршења предметног кривичног дела опредељена „претња“, а да се у образложењу пресуде наводи да су окривљени кривично дело извршили „употребом силе и претње“, те да у том смислу постоји противречност између изреке и разлога пресуде, као и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, а из којих разлога окривљенима преко браниоца није дозвољено подношење захтева за заштиту законитости сходно члану 485. став 4. ЗКП.

Најзад, истим захтевом указује се и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, из ког разлога је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљенима преко бранилаца, међутим у захтеву се не наводи конкретно у чему се ова повреда састоји, већ се истиче да је правноснажна пресуда заснована на доказима за којима се не може заснивати, а у вези са тим надаље указује да је чињенично стање утврђено правноснажном пресудом засновано на доказима за које се и не наводи у образложењу пресуде да су изведени. Изложеним наводима се, по оцени овога суда указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, која повреда не представља дозвољени разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП.

Стога је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ – адвоката Милана Латиновића у преосталом делу одбачен као недозвољен, на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП.

Испитујући захтев заштиту законитости бранилаца АА - адвоката Стевана Обренова и Ивана Гвозденца, Врховни касациони суд је нашао да је овај захтев неблаговремен.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП, прописано је да због повреда тог законика из члана 74, члана 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1) до 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП-а, учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, с`обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП-а којом су права браниоца ограничена правима окривљеног.

Из списка предмета - доставнице на име окривљеног АА, произлази да је окривљени правноснажну одлуку - пресуду Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1007/18 од 13.11.2018. године, примио лично 12.12.2018. године, те је последњи дан рока истицао дана 11.01.2019. године. Како из пријемног печата Врховног касационог суда произлази да су браниоци окривљеног захтев за заштиту законитости поднели дана 15.01.2019. године - препорученом поштом, на рецепис број 368883165, дакле по протеклу законом прописаног рока од 30 дана, из члана 485. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА одбацио као неблаговремен.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП у одбијајућем делу, те на основу члана 487. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, у делу у којем су захтеви одбачени, донета је у одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Веско Крстајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић